

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 231

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αίτησης Κατάθεσης
Εγγράφων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κα Κυριακή Μάλαμα

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1004/6.6.2025 Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων με θέμα: «Στην βάση ποιων επιστημονικών δεδομένων σχεδιάζεται η μεταφορά των Κούρων της Νάξου από την φυσική τους θέση »

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1004/6.6.2025 Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων της Βουλευτού κας Κυριακής Μάλαμα και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στο Φαράγγι Φλεριού Νάξου διατηρούνται οι δύο κολοσσιαίοι ημίεργοι κούροι της Αρχαϊκής περιόδου, στους οποίους αναφέρεται η κα Βουλευτής, έργα που αποσπάστηκαν από το σημείο λατόμευσης και εγκαταλείφθηκαν σε τυχαία σημεία, πιθανότατα λόγω φθοράς που υπέστησαν κατά την μεταφορά τους από το λατομείο στον τελικό προορισμό τους. Ειδικότερα, σύμφωνα με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων, πρόκειται για κούρους του λατομείου Φλεριού- Μελάνων, που έχουν εγκαταλειφθεί στην αρχαιότητα στη θέση που βρίσκονται σήμερα, μετά από ατύχημα κατά τη μεταφορά τους από το λατομείο προς τον τελικό προορισμό τους. Δηλαδή, τα εν λόγω κινητά μνημεία δεν βρίσκονται στο σημείο που λαξεύτηκαν, αλλά σε τυχαίο σημείο και σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν σταθερές κατασκευές.

Η σημερινή τους θέση σε υπαίθριο χώρο προκαλεί βλάβες, τόσο από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, όσο και από ανθρωπογενή αίτια. Σύμφωνα με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ, τα ημίεργα γλυπτά από ναξιακό μάρμαρο είναι διαρκώς, άμεσα και πλήρως εκτεθειμένα στις κλιματολογικές συνθήκες του νησιωτικού περιβάλλοντος. Κύριο φθοροποιό παράγοντα αποτελούν οι επιπτώσεις από τη δράση των κλιματικών συνθηκών σε συνδυασμό με το γειτνιάζον θαλάσσιο περιβάλλον, αλλά και την υφιστάμενη ορυκτολογική σύσταση και τις ασυνέχειες του ίδιου του υλικού κατασκευής τους. Παράγοντες σοβαρής επιδείνωσης αποτελούν η κλιματική κρίση των τελευταίων ετών, με μεγάλους περιόδους ανομβρίας και ξηρασίας που δημιουργούν ιδανικές συνθήκες πυρκαγιών στην ευρύτερη ύπαιθρο και η διαρκώς αυξανόμενες τουριστικές ροές και η παντοειδής επαφή των επισκεπτών με τα μνημεία. Επιπλέον, η μεταφορά και έκθεση των κινητών μνημείων μέσα σε μουσεία αποτελεί την πάγια και διεθνώς αναδεδειγμένη λύση και δεν εγείρεται λόγος ειδικότερης τεκμηρίωσης, αξίζει να σημειωθεί ότι η απόσυρση γλυπτών μνημείων από την χώρο τους και η τοποθέτησή τους σε μουσειακό περιβάλλον αφορά ακόμη και σε εκείνα που έχουν εμβληματικό χαρακτήρα και επί αιώνες παρέμεναν στην ύπαιθρο. Στην περίπτωση τέτοιων γλυπτών επιλέγεται η αντικατάστασή τους με ακριβή αντίγραφα.

Για την ολιστική διατήρηση και προστασία των κούρων εξετάστηκε η διεθνής και εγχώρια πρακτική στη διαχείριση υπαίθριων γλυπτών και κινητών μνημείων υψηλού συμβολισμού που απειλούνται από περιβαλλοντικές παραμέτρους. Η πρόταση συντήρησης και προστασίας των εν θέματι κινητών μνημείων, περιλαμβάνεται στην μελέτη «Συντήρηση και προστασία τριών ημίεργων κούρων αρχαϊκής περιόδου της Νάξου, Π.Ε. Κυκλάδων», η οποία εκπονήθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων και εγκρίθηκε, κατόπιν ομόφωνης γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (υπ' αριθμ. 20/21.05.2025 Συνεδρίαση, Θέμα 6^ο) και εν συνεχεία εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 256524/4.06.2025 (ΑΔΑ: Ρ4Ε546ΝΚΟΤ-Λ0Ρ) Απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Η ανωτέρω εγκεκριμένη μελέτη προβλέπει την σύνταξη εξειδικευμένων μελετών για να εφαρμοστεί πιλοτικά η μεταφορά του ενός κούρου σε μουσειακό χώρο και να αξιολογηθεί η σχετική διαδικασία πριν ακολουθήσει και ο δεύτερος, κατόπιν ολοκλήρωσης των εργασιών συντήρησης, κατά χώραν. Επιπλέον, προβλέπει τη σύνταξη μελέτης για τη δημιουργία αντιγράφων και την τοποθέτησή τους στην θέση των πρωτότυπων.

Αναφορικά με την Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων, κατατίθενται τα ακόλουθα:

1. Αντίγραφο της γνωμοδότησης και του πρακτικού της υπ' αρ. 20/21.05.2025 Συνεδρίασης του ΚΑΣ, Θέμα 6^ο: «Έγκριση ή μη της μελέτης συντήρησης και προστασίας τριών ημίεργων κούρων αρχαϊκής περιόδου της Νάξου, Π.Ε. Κυκλάδων».
2. Την υπ' αριθμ. 256524/4-6-2025 (ΑΔΑ: Ρ4Ε546ΝΚΟΤ-Λ0Ρ) Απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, με θέμα: «Έγκριση μελέτης συντήρησης και προστασίας τριών ημίεργων κούρων αρχαϊκής περιόδου της Νάξου, Π.Ε. Κυκλάδων», κατόπιν της ανωτέρω γνωμοδότησης.
3. Την ανωτέρω μελέτη.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΙΠΚΑ
4. ΔΣΑΝΜ
5. ΕΦΑ Κυκλάδων
6. Αυτοτελές Τμήμα Γραμματείας Κ.Α.Σ./ Σ.Μ.